

Per Spolander, SEK

Kommundirektörsresa till Aten, 21-24 maj 2014

Varje år gör kommundirektörerna i Stockholms läns 26 kommuner en studieresa till en stad i Europa. Syftet med dessa resor är att lära från andra städer angående för kommunerna relevanta ämnen, så som t.ex. infrastruktur-, integrations- eller miljöfrågor samt mellankommunalt samarbete. Resorna ger även tillfälle att knyta internationella kontakter som kan visa sig värdefulla.

2014 gick kommundirektörsresan till Aten. De två intensiva dagarna gick under temat *Aten i kris och vardag* och bjöd bl.a. på kommentarer till det politiska läget och erfarenhetstutbyte med Atenregionens kommunförbund. Här nedan följer en sammanfattning av besöken.

Svenska ambassaden i Aten

Resans första besök gick till den svenska ambassadens residens där ambassadör Charlotte Wrangberg med medarbetare tog emot oss. Ambassadören gav en introduktion till det politiska läget i Grekland idag, ambassadens arbetsuppgifter, svensk-grekiska relationer m.m. och berättade om hur krisen påverkat landet. P.g.a. det stora antalet svenskar i Grekland (de flesta turister) arbetar ambassaden mycket med konsulära ärenden, men migrationsfrågor av olika slag är också på agendan då Grekland tar emot ett stort antal immigranter varje år som vill till Sverige.

Vad gäller krisen i Grekland berättade Charlotte Wrangborg bl.a. om hur 100 000 personer anställdes i den grekiska offentliga sektorn bara åren innan krisen, hur banker gav frikostiga lån och man importerade mycket samtidigt som exporten var liten. Hon menade dock att den grekiska regeringen ändå nu jobbar väl tillsammans med EU-kommissionen för att lösa problemen. Nu hoppas man på en tillväxt på ca 0,6 % för 2014 och man har även sett turismen öka med ca 20 %. Den grekiska regeringen hoppas därför snart att man kan börja diskutera skuldstrukturering, något som troligtvis kommer att ske till hösten. Mentalt är dock folk inte helt "omvända", menade ambassadören. Det kommer troligtvis att ta generationer tills gamla vanor är borta och tills alla inser att en rejäl förändring måste till. Den offentliga förvaltningen måste lära sig att driva in skatter på ett bättre sätt, ordentliga rekryteringsprocesser måste till, datorisering, arkivering, bättre statistik osv.

Joanna Kakissis, journalist

Den amerikansk-grekiska journalisten Joanna Kakissis tog därefter vid och började sitt föredrag med att berätta om medias bild av Grekland och vilken typ av artiklar man efterfrågar i amerikansk media. Joanna Kakissis rapporterar bl.a. för TIME Magazine och The Financial Times Magazine samt även för National Public Radio. Joanna menade att grekerna ofta porträtteras som "victims or villains", d.v.s. offer eller skurkar, en bild som förstås inte är så enkel. Klientelismen i Grekland är stark, d.v.s. allt handlar om personliga relationer mellan medborgare och politiker/tjänstemän. Det bottnar i en mycket svag tilltro till staten från medborgarnas sida. Och staten hyser i sin tur ingen respekt för medborgarna, vilket skapar en "ond cirkel".

Joanna gav oss även sina personliga reflektioner om krisen och det politiska läget i landet. Hon menade, precis som ambassadören, att det kommer att ta tid att komma ifatt, inte minst mentalt. Den grekiska identiteten har fått sig en rejäl törn och det återstår att se hur man kommer att ta sig tillbaka från denna kris.

Aten stad/kommunförbundet i Aten (PEDA)

I Atens stadshus berättade tjänstemän och politiker om stadens utvecklingsplan samt ett integrationsprojekt som man just nu arbetar med. Ett nyinrättat råd där kommunerna i regionen samverkar ska ge immigranter en röst i den politiska debatten. Detta råd var till en början framgångsrikt, men har nu stött på problem i konstitutionsdomstolen som dömt ut rådet som olagligt. Migrations/integrationsfrågorna är hursomhelst av största vikt för staden och man arbetar även tillsammans med bl.a. EUROCITIES i dessa frågor för att bättre kunna integrera immigranter i Aten.

Atens långsiktiga utvecklingsplan presenterades därefter. Denna tioårsplan är inspirerad av EU:s Europa 2020-strategi och syftar till att "bring people back", d.v.s. få folk som emigrerat eller flyttat ut från Aten att komma tillbaka och på så sätt få staden på fötter igen ekonomiskt. Staden har under krisen sett ca 1800 företag stänga ner. De tjänstemän som mötte oss konstaterade att EU och krisen, på olika sätt, har fått dem att skapa denna långsiktiga plan. Tack vare planen har staden även insett att man kan vidta ännu fler åtgärder än vad man tidigare trodde var möjligt.

Staden har även lanserat en online-plattform där man kan läsa om utvecklingsprojekt i sitt lokala kvarter och där man kan inkomma med åsikter och synpunkter kring dessa projekt.

Utvecklingsprojekt 1: ”Technopolis”

Färden gick därefter till den kulturella mötesplatsen ”Technopolis”. Technopolis ligger i ett område där Athens gamla gasverk låg, men som nu ha byggts om (bl.a. med hjälp av EU-medel) och blivit en kulturell mötesplats där man ordnar konserter, teater m.m. Resterna av det gamla gasverket är även ett museum där man undervisar skolbarn och turister om stadens industriella historia. Här återfinns även projektet ”Innovathens” som syftar till att hjälpa ungdomar att starta företag. Innovathens hjälper till med juridiska och finansiella råd och hjälper unga att hitta finansierare för sina idéer. Projektet är delvis EU-finansierat. I slutet av 2015 hoppas man ha bistått med fler än 200 möten med unga företagare.

Utvecklingsprojekt 2: ”Flisvos Marina”

Torsdagens sista besök gick till utvecklingsprojektet ”Flisvos Marina”. Denna marina ligger i kommunen Palaio Faliro och är idag den viktigaste hamnen i regionen för större privatbåtar. En större restaurering av marinan inleddes 2004 och har skett i form av ett offentligt-privat partnerskap samt har lett till flera likartade projekt runt om i regionen. Ansvariga för restaureringen är företaget LAMDA som delvis ägs av den grekiska staten. Restaureringen av marinan är del i det större infrastrukturprojektet ”Attiki Odos”, ett projekt som delfinansierats av EU:s strukturfonder.

Vice-borgmästaren i Palaio Faliro, Giannis Fostiropoulos, tog emot oss, visade oss runt och berättade om hur marinan byggdes och hur den används idag. Vi fick även en rundtur i en angränsande park som tidigare varit en soptipp, men nu byggts om till ett rekreativsområde som innefattar en utomhusbio, gym m.m.

Utvecklingsprojekt 3: Akropolismuséet

Fredagens första besök gick till ännu ett utvecklingsprojekt i form av det nya Akropolismuséet. Muséet invigdes 2009 och har en total utställningsyta på 25 000 kvadratmeter. Museichefen Pandermalis Dimitrios tog emot oss och berättade om processen som lett fram till byggandet och hur muséet används idag. Behovet av ett nytt museum hade funnits länge och ett flertal arkitekttävlingar har därför hållits. Nya arkeologiska fynd har under årens lopp dock gjort att processen försenats kraftigt och inte förrän ca tio år sedan kom man igång med byggandet av muséet. Huvudarkitekten bakom muséet är den schweiziske arkitekten Bernard Schumi.

Utvecklingsprojekt 4: Innovativt byggande i kristider, ”Urban Stripes”

Resans sista utvecklingsprojekt var det nybyggda bostadshuset ”Urban Stripes”. Huset är ett modernt bostadshus designat av den grekiska arkitektbyrån KLab och byggnaden har bl.a. fått en ny, modern fasad som har inspirerats av Akropolismuséet. Finanskrisen som slagit hårt mot Grekland har fått många

arkitekter att tänka nytt och försöka åstadkomma innovativa och moderna byggnader med små medel. Arkitektbyrån KLab är en av dessa arkitektbyråer och ligger bakom flera nya byggnader i Aten. Chefsarkitekt Konstantinos Labrinopoulos visade oss runt i byggnaden och berättade om grekiska bygglagar, hur man resonerat kring bygget och hur krisen påverkat den grekiska bostadsmarknaden.